

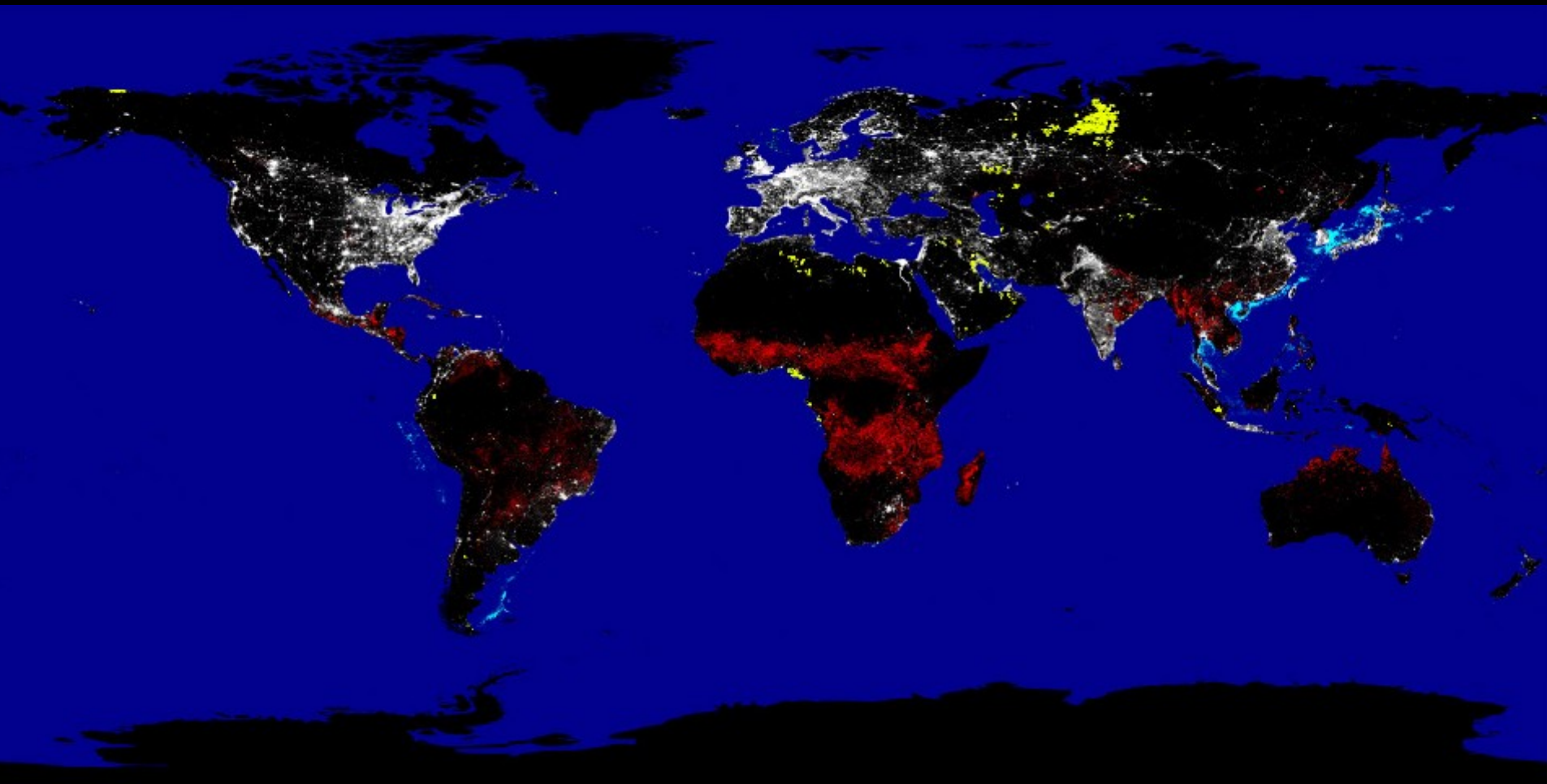
A globális ellátás ördögi köre és kitörési lehetőségek

Éhhalál

Every 3.6 seconds someone dies of hunger; 75% are children under five.

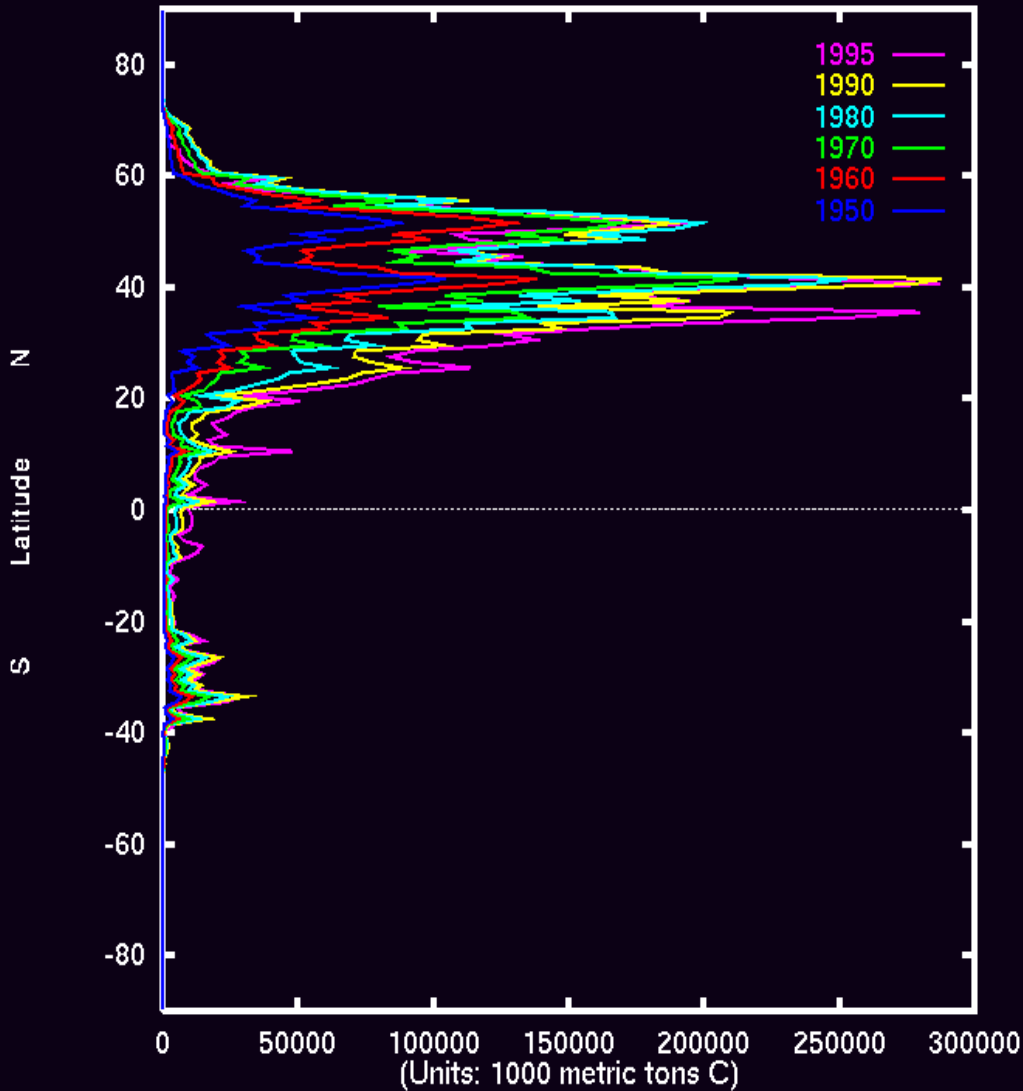
When a country dims on this map, it represents a death from hunger.

Klíímaváltozás

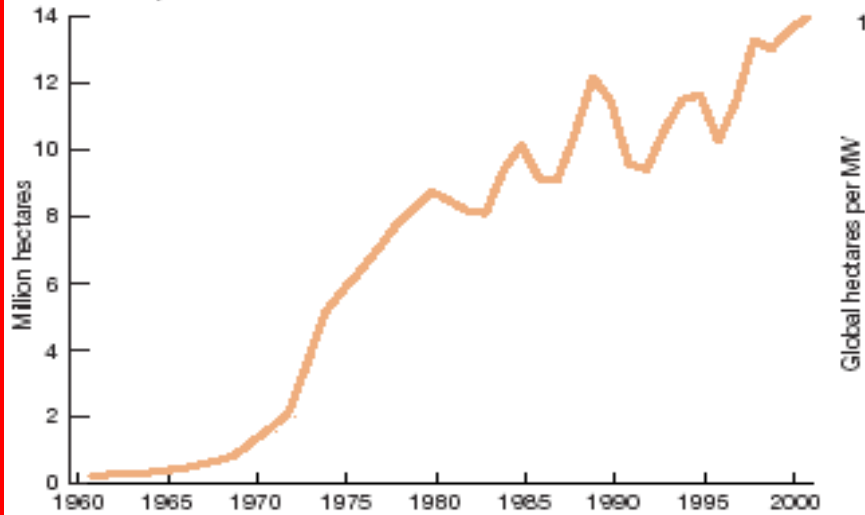
Kitől van?

Latitudinal distribution of carbon emission estimates

Forrás: M. A. Max-Neef

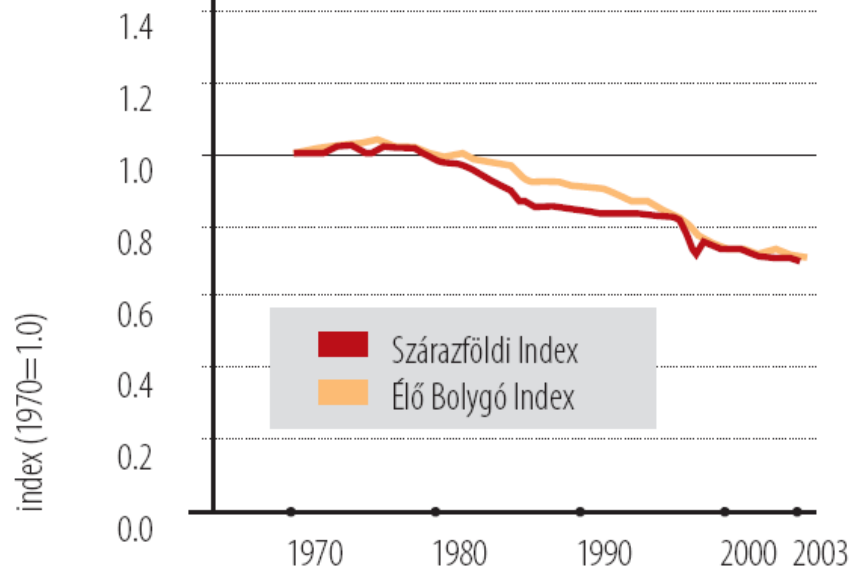
Fig. 33: EXPANSION OF BRAZIL'S SOY CROP AREA, 1961-2001

Fajkihalás

- Pontosan nem tudjuk...
- De kb. 4,5 m faj
- Napi 50 (évi 18 e)
- 246 év?
- Európában már lezajlott
 - D.Am, Af
- Előhelypusztulás

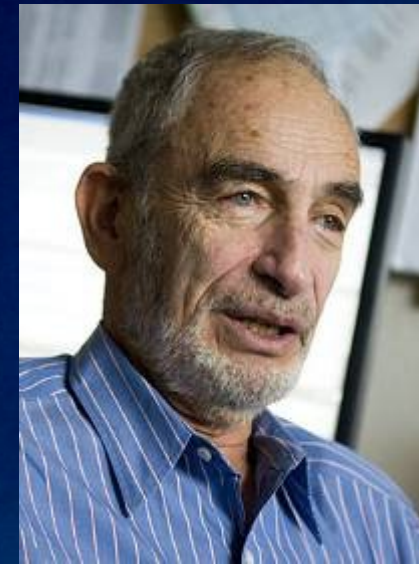
Szárazföldi Élő Bolygó Index
1970-2003

Forrás: Living Planet Report 2006

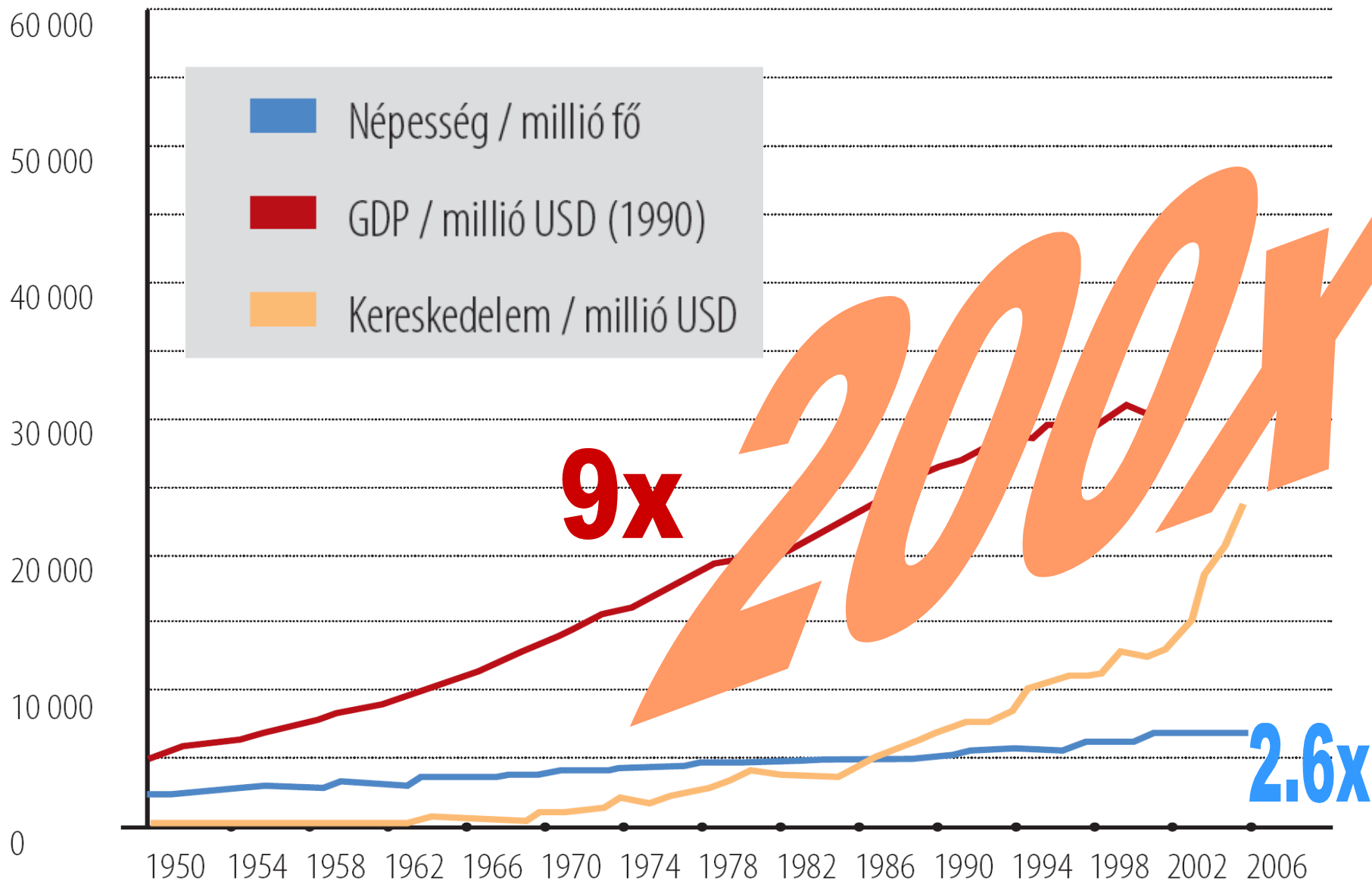

Paul R. Ehrlich fenntarthatatlansági egyenlete

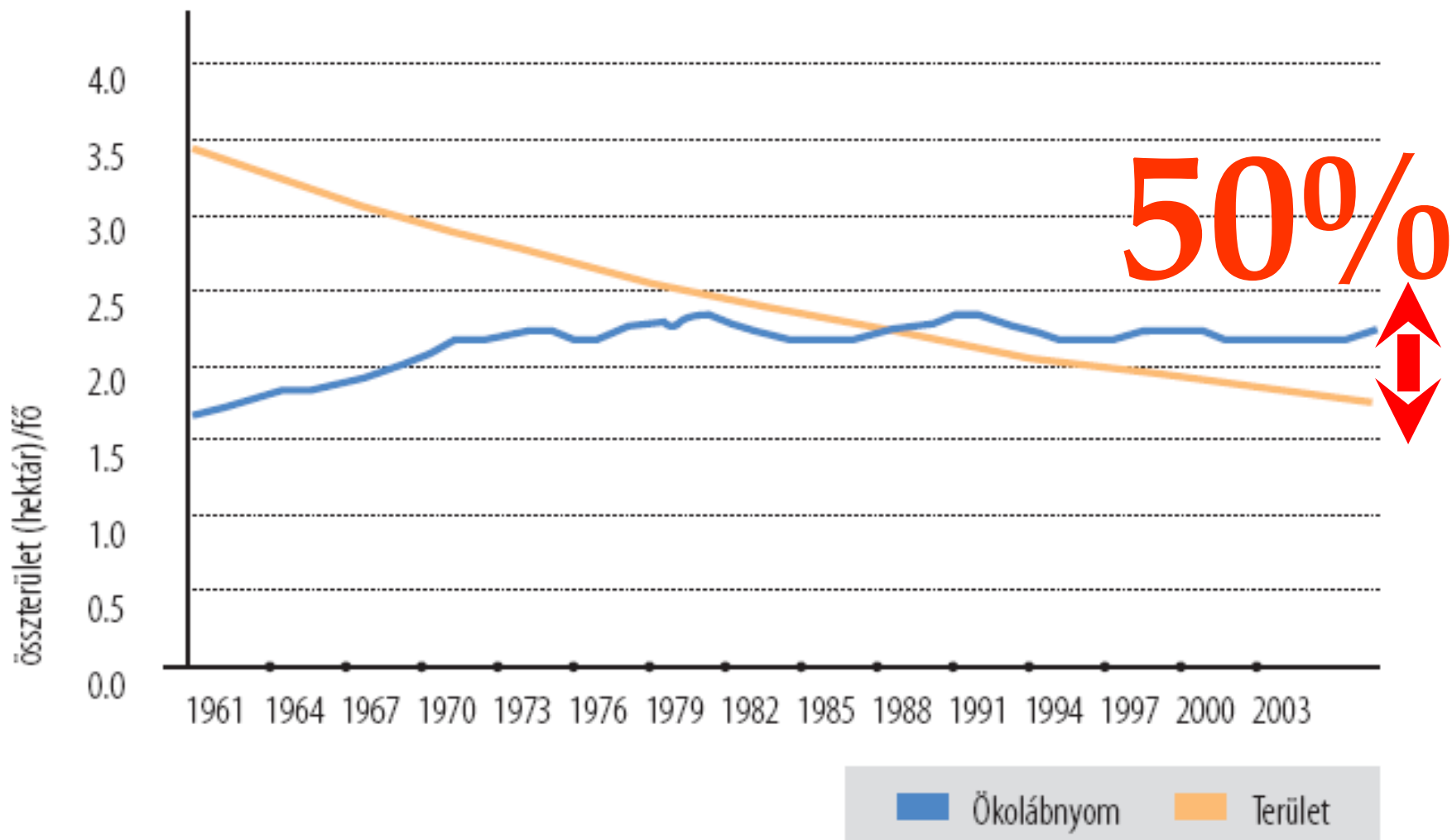
$$I = P * A * T$$

Impact Population Affluance Technology

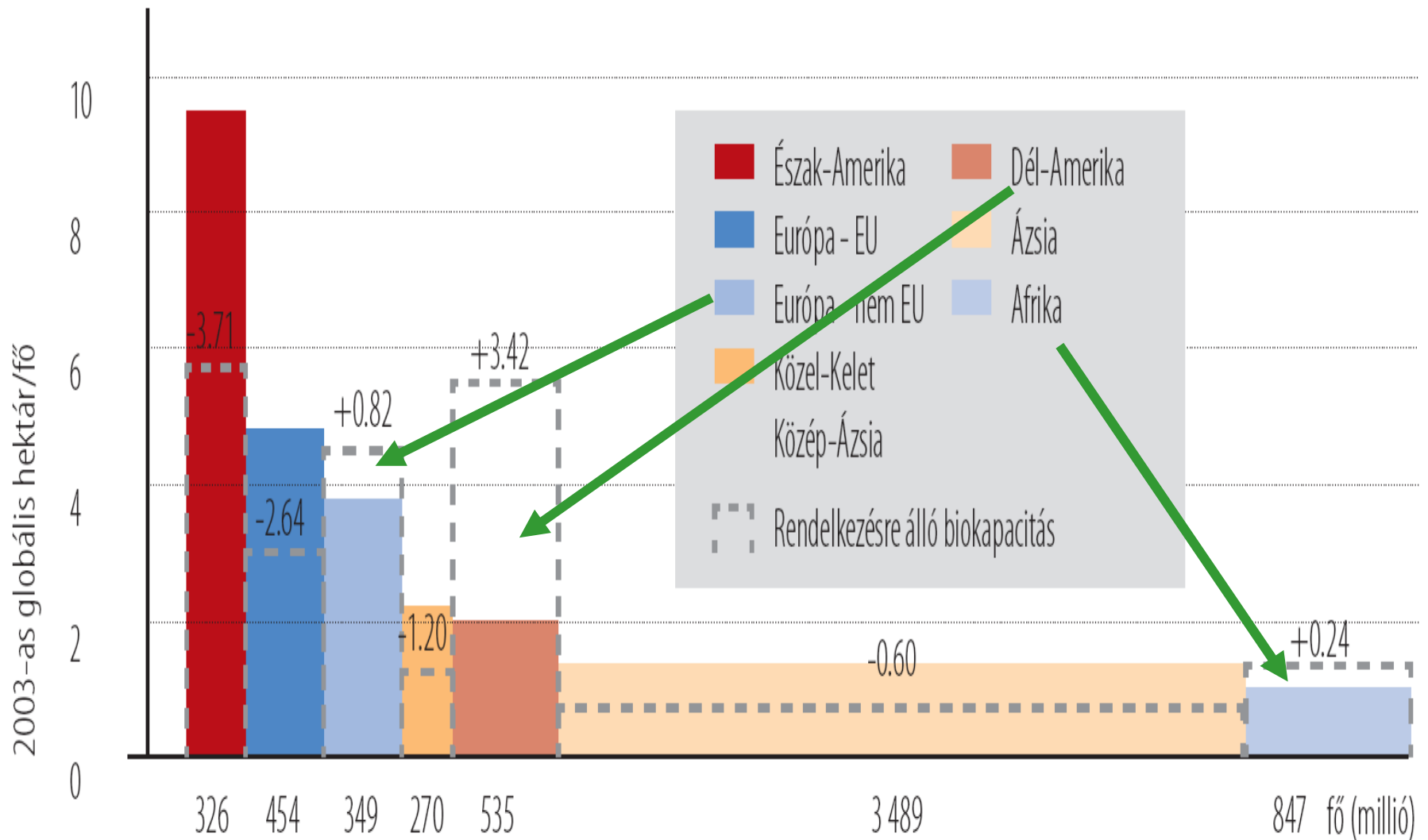
Az adatok forrásai: U.S. Census Bureau, WTO, IMF és Maddison [2003]

Ökolábnyom: 1986 óta deficités

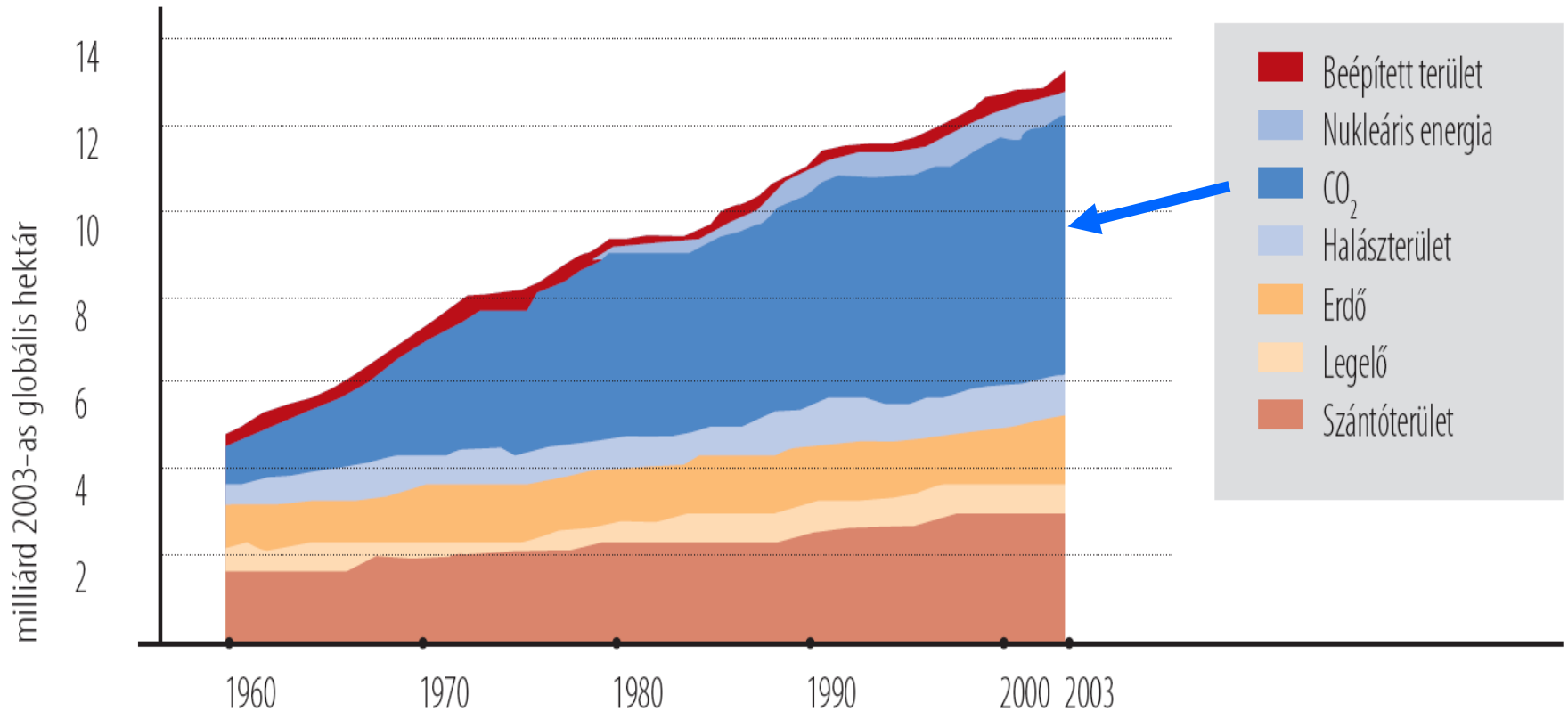

Forrás: Living Planet Report 2006, Global Footprint Network, World Wildlife Fund, Zoological Society of London, www.footprintnetwork.org

Fejlődők és fejlettek öko-lábnyoma

Lábnymunk összetétele változik

Forrás: GFN, WWF, ZSL [2007]: Living Planet Report 2006.

A biomassza 97%-a!

Malthus, Lloyd (Hardin)

A tehenek száma	Egy tehén súlya	A kéttehenes gazdák állatainak együttes súlya	A tehenek összsúlya
10	1000	0	10000
11	900	1800	9900
12	800	1600	9600
13	700	1400	9100
14	600	1200	8400
15	500	1000	7500
16	400	800	6400
17	300	600	5100
18	200	400	3600
19	100	200	1900
20	0	0	0

Thomas Malthus [1798]: An Essay on the Principle of Population, Névtelenül, London.

William Forster Lloyd [1833]: Two Lectures on the Checks to Population, Oxford University Press.

Garrett Hardin [1968]: The Tragedy of the Commons, Science, 162 (1968), 1243-1248. o.

Krematisztika (=ökonomizmus)

	oikονómia	krematisztika
<i>cél</i>	hosszú távú felvirágoztatás	rövid távú nyereség
<i>költség/haszon mérlegelése</i>	az egész közösség szempontjából	csakis a tranzakció résztvevői szempontjából
<i>fókusz</i>	a használati értékre és annak korlátozott, beosztó felhasználására koncentrál	elvont csereértékre és korlátlan felhalmozásra koncentrál
	= AZ ELÉG KÖZGAZDSÁGTANA	=A MÉG TÖBB KÖZGAZDASÁGTANA

Forrás: Daly-Cobb [1989] alapján, in: Lányi András: Természet és szabadság

Új fenntarthatatlansági egyenlet

$$\text{UD} \approx \text{E} \leftarrow \text{E} \text{ and/or } \text{C} \text{ and/or } \text{E} \rightleftharpoons \text{OC}$$

F **S** **C** **I**

Unsustainable
Development

Over-
consumption

Ecological
Footprint

Extinction
of
Species

Climate
Change

Extreme
Inequality

Az ördögi kör mögötti „elmélet”

Vállalat

Állam

Fogyasztó

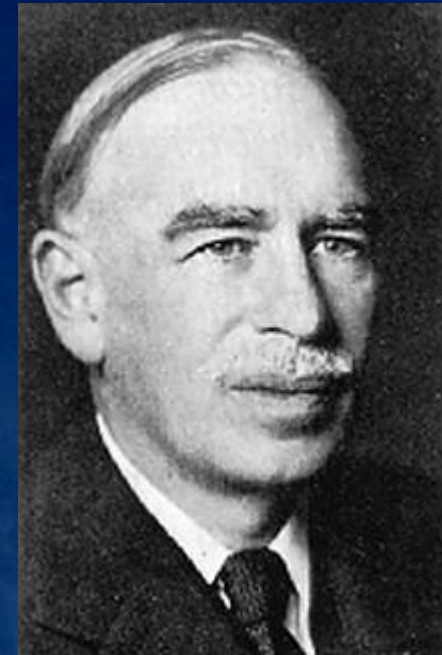
Angyali elmélettel!

Kitörés az ördögi
körből?

Keynes 1930

Akkor majd „ismét többre becsüljük a célt az eszköznél, és a jót választjuk a haszonnal szemben. ... Ám vigyázat! ... Mindennek még nincs itt az ideje. Még legalább száz évig el kell hitetnünk magunkkal és mindenkivel, hogy ami jó, az gonosz, és ami gonosz, az jó, mert a gonosz hasznos, és a jó nem az. A kapzsiság, az uzsora és a gyanakvás legyenek még egy kis ideig az isteneink. Mert csak ők vezethetnek ki bennünket a gazdasági szükség alagútjából a napvilágra.”

Ökonomiezmus

Bionómia

Externáliák

Internáliák

Növekedés

Békés egyensúly
(felnőttünk!)

GDP

GDP + ökolábnyom

Globalizáció
(komparatív előnyök
elmélete)

Lokalizáció
(önrendelkezés előnyei)

Versenykiterjesztés

Kooperáció kiterjesztése

Pénz mint spekulációs
jószág

(Helyi) pénz,
újra mint csereeszköz

Profitmaximalizáló
vállalat

Valóban Felelős
Vállalat (vezető)

Specializáció (lélektelen
munka)

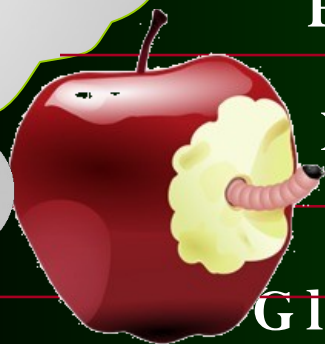
„Lelkes” munka,
hivatás

*Hásznon és
határhásznon*

*Objektív
hasznosság,
határhasznosság*

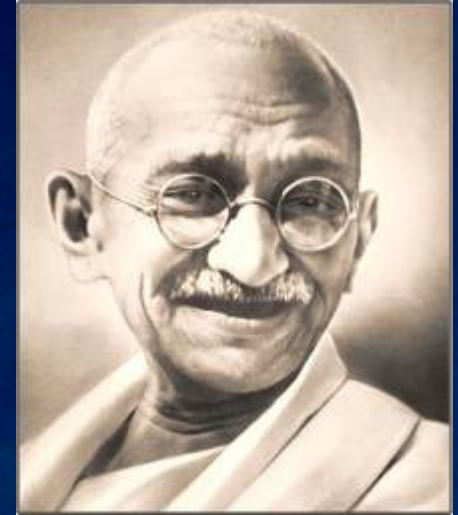
Homo oeconomicus

Ántras téleios

	HAGYOMÁNYOS VÁLLALAT	VALÓBAN FELELŐS VÁLLALAT
SZÁLLÍTÁS max. 100	A szállítási távolság csak a költségek tekintetében számít, cél az olcsó beszerzés és minél nagyobb piac.	Szállítási teher minimalizálendő, távolsági szállítás csak nagyon indokolt esetben. Törekvés helyi beszerzésre, piacokra.
IGAZSÁGOSSÁG ⁶³ no cabrio!	Ennek elérése nem a cég feladata, hanem az államé, egyházaké, társadalmi szervezeteké. Cél a hatékonyság, olcsóbb termékek előállítása jobb minőségben.	Bár a fő cél nem az igazságosság növelése, a cég tevékenységével nem erősítheti az igazságtalanságot. Méltányos kereskedelem, munkabérek, és -körülmények.
ÖKONOMIZMUS Túl sok vér?	A fogalom nem érthető. Gazdasági szereplőknek természetes célja a gazdaságosság.	Érthető a különbség a gazdaság és a gazdasági mánia között. A gazdaságosság fontos feltétel, de nem fő cél.
MÉRET Dunbar - 149	Cél a növekedés – mindenáron. A versenyképesség és a piaci erő ezzel arányosan nő, a méretgazdaságosság törvénye szerint a növekedéssel csökkennek a relatív költségek. Aki nem tapos, azt eltapossák. Évről évre növekvő jövedelem kell.	Cél az optimális méret. A túlnövekedés éppen olyan veszélyes, mint ha csenevészek vagyunk. Meg kell találnunk a piaci helyünket és hosszútávon fenntartható hozamunkat. Hosszútávon állandó, s nem növekvő jövedelem kell.
TERMÉK alsó 30%!	Azt állítjuk elő, amire fizetőképes kereslet van. Minden megengedett, amit a törvények nem tiltanak. A termékeink iránti kereslet (igények) aktív növelése kötelező.	Olyan terméket, tevékenységet keresünk, aminek igazán helye van egy fenntartható világban. Nem minden jó, amit szabad. Valódi szükségleteket elégítünk ki, s nem keltünk igényeket. Ott viszont vállaljuk a versenyt.

Gandhi

„A világ erőforrásai elegendőek ahhoz,
hogy kielégítsék mindenki szükségleteit,
de nem elegendőek ahhoz,
hogy kielégítsék mindenki mohóságát.”